

ŐCSÉNY KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉNEK FELÜLVISZGÁLATA ÉS MÓDOSÍTÁSA 2009.

Szakági alátámasztó munkarészek

VÍZRENDEZÉSI JAVASLAT

Jelenlegi állapot ismertetése

Őcsény település Tolna megye keleti részén, a Tolnai-Sárköz kistáj közepén található. A település síkvidéki jellegű, keleti és észak-keleti része a Gemenci erdő területéhez tartozik. A közigazgatási terület nyugati szélé a Szekszárd-Bátai főcsatorna, míg keleti része a Kis-Duna csatorna vízgyűjtőjében helyezkedik el.

A település átlagos tengerszint feletti magassága 87,0-90,0 mBf., míg annak nyugati szélén az 56 –os fkl –i út mellett 95,0 mBf. körüli.

A község É-D -i tengelyének hossza mintegy 1,5 km, NY - K -i tengelyének hossza mintegy 1,2 km .

Belvízöblözet:

A település **a 04.01. sz. Szekszárd-Bátai belvízvédelmi szakasz**, ezen belül a **04.01.02. Szekszárdi őrzár** területén helyezkedik el.

A belvízöblözet kis esésű belvízcsatornáinak víztelenítése, belvíz levezetése a Szekszárd-Bátai főcsatornán és a Kis-Duna csatornán keresztül történik. A község területének nyugati fele a **Szekszárd-Bátai főcsatorna vízgyűjtőjéhez** tartozik. A belvízöblözet főbefogadó csatorna vízlevezetése a községtől délre mintegy 25 km-re található torkolati báti szivattyútelepen keresztül történik a Dunába, annak kis vízállása esetén gravitációs, egyébként szivattyús átemeléssel.

A község keleti fele a **Kis-Duna csatorna vízgyűjtőjébe** tartozik, mely szivattyús átemeléssel biztosítja a terület víztelenítését a Duna felé. Belvizes időszakban a külterületi belvízcsatornák környezete erősen belvízborított, ilyenkor a belterületi csapadékvizek sem tudnak levonulni a csapadékvíz hálózat és némely befogadó elégtelen kiépítettsége miatt.

Ezért fontos feladat mind a befogadók, mind a belterületi hálózat megfelelő mértékű kiépítése.

A szekszárdi őrzár területén, az őcsényi bekötő úttól délre altalajcsövezett területek találhatók, amelyek részben gravitációsan, részben átemelő szivattyúval vízteleníthetők (Valamikori Szekszárdi Mezőgazdasági Kombinát területén).Ezek az egykori üzemi belvízátemelők nagyrészt már megrongálódtak, felújításuk nem történt meg, nem mindenütt üzemképesek, szakszerű üzemeltetésükre nem fordítanak gondot, így belvizes időszakban az altalajcsövezett területek mély foltjait gyakran belvíz borítja.

A belvízöblözet főbefogadója a **Szekszárd-Bátai főcsatorna**, amely a Magyar Állam tulajdonában, a KÖDU KÖVÍZIG kezelésében lévő síkvidéki jellegű belvízcsatorna. A főcsatorna Bata külterületén torkollik a befogadóba, a Dunába. Őcsény település területén a Szekszárd-Bátai főcsatorna 23+472 – 32+402 –es szelvények közötti szakasza található. A Szekszárd-Bátai főcsatorna a befogadója a 23+472 –es szelvényben az **Őcsény-Decsi határároknak**, és 27+910 –es szelvényben a **Baksatói ároknak**, valamint már Decs település közigazgatási területén a Séd patak. A **Séd patak** 3+090 – 7+270 –es szelvények közötti szakasza Őcsény közigazgatási területére esik.

A Séd patak vízgyűjtőjéhez csatlakozik az 5+239 –es szelvényben a **Tóth völgyi árok**, **Ebes-Szombatta csatorna** és az **Ebes-Szombatta mellékárok**.

A Szekszárdi őrzár másik fontos belvízi főbefogadója a **Kis-Duna csatorna**, amely szintén a Magyar Állam tulajdonában, de a Szekszárd-Paksi Vízi Társulat üzemeltetésében van. A Kis-Duna csatornába Decs területén torkollik be a Henrik csatorna, amelynek végén , Őcsény község területén a mellékágai, az önkormányzat kezelésében lévő **Ózsáki árok** és **Ózsáki határárok** találhatók. Vízlevezetésük a Henrik csatornán keresztül, annak torkolati átemelője segítségével történik a Kis-Duna csatorna felé.

Ártéri öblözet

Őcsény település a Közép-dunántúli KÖVÍZIG működési területén található, a Dunától nyugatra, annak jobb partja mentén terül el. A külterület Keleti és Észak-Keleti része /a Gemenci erdő területe/

közvetlenül a Duna hullámtere, míg az árvédelmi töltés mentett oldali része az **1.31 jelű ártéri öblőzetben** található, ahol a töltés mentén előfordulnak fakadóvízes területek.

A település árvízvédelmi szempontból a **04.01 Bába-Siótorok-Sióagárd árvízvédelmi szakaszhoz**, azon belül a **04.01.04. Keselyüsi gátörjárás**hoz tartozik.

A gátörjárás közigazgatásilag érintett szakasza az 1489,5 – 1497,12 Duna folyam kilométer közé esik, 7,62 km hosszban. A Duna folyam kezelője az Alsó-Dunavölgyi KÖVIZIG, a Sió jpi és a Duna jpi elsőrendű árvízvédelmi töltések a Közép-dunántúli KÖVIZIG.

A település közigazgatási határa az 1489,500 – 1497,120 Duna fkm között megegyezik a Duna sodorvonalával.

Kül-és belterületi felszíni vízelvezetés, helyi vízkárok kialakulása

Külterületi befogadó árkok,vízfolyások

Őcsény település területén található külterületi vízi létesítmények az alábbiak:

- **Belvízelvezető csatornák:**
 - **Szekszárd-Bátai főcsatorna:** KÖDU KÖVÍZIG kezelésű, Őcsény közigazgatási területére eső hossz 8,93 km, vízgyűjtő területe: 186 km².
 - **Kis-Duna csatorna:** Társulati kezelésű. Teljes hossza 22,017 km, melyből Őcsény közigazgatási területére eső hossz 7,85 km, vízgyűjtő területe: 75,0 km²
 - **Baksatói árok:** Társulati kezelésű, Teljes hossza 7,822 km, melyből Őcsény közigazgatási területére eső hossz 2,880 km, vízgyűjtő területe: 13,09 km²
 - **Ebes-Szombatta csatorna és Ebes-Szombatta mellékág:** Társulati kezelésű, Őcsény községre eső hossza:1,370 km+0,738 km , vízgyűjtő területe: 1,8 km²
 - **Őcsény-Decsi határárok és torkolati átemelő:** Társulati kezelésű, a teljes 1,374 km hossza Őcsény közigazgatási területére esik, vízgyűjtő területe: 1,3 ha
 - **Ózsáki árok, határárok:** Önkormányzati kezelésű
- **Dombvidéki vízfolyások:**
 - **Séd patak:** KÖDU KÖVÍZIG kezelésű. Őcsény közigazgatási területére eső hossz 7,35 km, vízgyűjtő területe: 38 km²
 - **Tótvölgyi árok:** Társulati kezelésű, teljes hossza 3,36 km, az aló 1,880 km hosszú szakasza Őcsény közigazgatási területére esik, vízgyűjtő területe:6,40 km²

Belterületen áthaladó vízfolyások és befogadók

A község belterületét terhelő jelentősebb külvízgyűjtők az alábbiak:

- **1.** ÉNy -ról a Baksatói árok vízgyűjtője , amely a település ÉNY-i része csapadékvizeinek befogadója , és a település belterületében torkollik a befogadó Szekszárd-Bátai főcsatornába.
- **2.** ÉK -ről a Szekszárd-Bátai főcsatorna vízgyűjtője, amely a település közepén halad át
- **3.** a település DK-i része csapadékvizeinek befogadója a Reptéri csapadékvíz tározó

Belterületi csapadékvíz elvezető hálózat ismertetése

A község rendelkezik vízkár elhárítási tervvel és vízrendezési tanulmánytervvel.

A belterület 3 nagyobb vízgyűjtő területre osztható, amelyből a 2, külvízgyűjtővel is rendelkező a jelentősebb:

1. Baksatói árok vízgyűjtője

2. Szekszárd-Bátai fcs. vízgyűjtője
3. Reptéri tározó vízgyűjtője

Összefoglalás a belterületi csapadékvíz elvezető hálózatról és állapotáról:

A csapadékvíz elvezető hálózat jelentős részben földmedrű - csak helyenként burkolt - árkokból áll, vegyes átmérőjű kapubejárókkal, melyek átmérője sok helyen elégtelen. Néhány utcában található csapadékvíz csatorna és vápás beton vízelvezető útburkolat.

A jelenlegi kiépítettség nem felel meg a mai kor igényeinek, ezért szükséges a község komplett csapadékvíz elvezetésének átgondolt, terv szerinti megvalósítása.

A község közigazgatási területén lévő fontosabb vízfolyások adatai kezelők szerint:

- **Duna** : 1489,500 – 1497,120 szelvény között Kezelő: **ADU KÖVÍZIG** Baja
- **Szekszárd-Bátai főcsatorna:** 23+ 472 - 32 + 402 sz. között
 Vízgyűjtő terület: $F = 186 \text{ km}^2$
 Kezelő: **KÖDU KÖVÍZIG**
 Vízhozam: $Q_{\text{mértékadó}} = 6,0 \text{ m}^3/\text{s}$
 Vízjogi üzemeltetési eng. száma: 21.868/90; „C” 810/2-IX.
- **Séd patak:** Öcsény területére eső hossz: 3+090-7+270 sz. közt 4,180 km,
 Vízgyűjtő terület: $F_{\text{torkolati}} = 38,0 \text{ km}^2$
 Üzemeltető: **KÖDU KÖVÍZIG**
 Vízhozam: $Q_{\text{torkolati}} = 12,8 \text{ m}^3/\text{s}$ $Q_{\text{mértékadó}} = 6,0 \text{ m}^3/\text{s}$
 Mederméretek: $a = 1,0 \text{ m}$; $\square = 1:2$
 Befogadó: Szekszárd-Bátai főcsatorna
 Vízjogi üzemelési eng.: H/1416-8/2000,
- **Kis-Duna csatorna:** Öcsény területére eső hossz: 12+950 – 20+800 szelv. közt 7850 m. teljes hossz: 22,017 km
 Vízgyűjtő terület: $F_{5+705} = 75,0 \text{ km}^2$
 Kezelő: 5+705 szelv. Felett **Szekszárd-Paksi Víztársulat**
 Vízhozam: $Q_{\text{mértékadó}} = 4,0 \text{ m}^3/\text{s}$
 Mederméretek:
 12+950 – 19+258 szelvények között összetett szelvény kétoldali padkával
 $a = 4,0 \text{ m}$; padka sz= 4,0 m, padka magasság 1,6 m,
 $\square_{\text{kisvízi}} = 1:2$, $\square_{\text{nagyvízi}} = 1:1,5$
 19+258 – 20+800 szelvények között egyszerű trapéz szelvény
 $a = 4,0 \text{ m}$; $\square_{\text{kisvízi}} = 1:2$
 Befogadó: 5+705 ös KÖDU KÖVÍZIG kezelésű szelvénye
 Vízjogi üzemeltetési eng. száma: 22292-2/2004
 VKSZ: "C"810/0608-15334
- **Tóth völgyi árok:** Öcsény területére eső hossz: 0+000-1+880 sz. közt 1,880 km
 teljes hossz: 3,68 km
 Vízgyűjtő terület: $F = 6,4 \text{ km}^2$
 Üzemeltető: **Szekszárd-Paksi Víztársulat**
 Vízhozam: $Q_{10\%} = 3,27 \text{ m}^3/\text{s}$
 Mederméretek: $a = 2,0 \text{ m}$; $\square = 1:2$
 Befogadó: Séd patak 5+239 jobb parti szelv.
 Vízjogi üzemelési eng.: 21.559 /1984
 VKSZ: C 810/1-XX
- **Ebes-Szombatta csatorna:** Öcsény területére eső hossz: 0+000–1+370 sz. közt 1,37 km
 Teljes hossz: 1,97 km
 Vízgyűjtő terület: $F = 1,8 \text{ km}^2$
 Üzemeltető: **Szekszárd-Paksi Víztársulat**
 Befogadó: Tóth völgyi árok 0+895 balparti szelv.
 Vízhozam: $Q_{20\%} = 0,5 \text{ m}^3/\text{s}$

Mederméretek:	$a = 1,0 \text{ m}; \square = 1: 1,5$
A torkolati átemelő	Flyght szivattyú 540 l/s
Vízjogi eng.:	21.653/2003
Vsz:	240/0093-7741

- Ebes-Szombatta mellékárok:** Őcsény területére eső hossz: 0,738 km
 teljes hossz : 0,738 km
 Vízugyűjtő terület: $F = 0,8 \text{ km}^2$
 Üzemeltető: **Szekszárd-Paksi Víztársulat**
 Befogadó: Ebes-Szombatta csatorna 0+024
 Vízhhozam: $Q_{20\%} = 0,5 \text{ m}^3/\text{s}$
 Vízhjogi üzemelesi eng.: 21.653/2003
 Vsz: 240/0093-7741
- Baksatói árok:** Őcsény területére eső hossz: 2,880 km
 Teljes hossz : 7,822 km ,
 Vízugyűjtő terület: $F = 13,09 \text{ km}^2$
 Vízhhozam: $Q_{10\%} = 1,78 \text{ m}^3/\text{s}$
 Üzemeltető: **Szekszárd-Paksi Vízi Társulat**
 Befogadó: Szekszárd-Bátai főcsatorna 28+100 jobbparti szelv.
 Vízhjogi üzemelesi eng.: 22.657/1989
 Vsz: C 810/1-XXXI.
- Őcsény-Decsi határárok:** Őcsény területére eső hossz: 1,374 km
 teljes hossz : 1,374 km
 Vízugyűjtő terület: $F = 1,3 \text{ km}^2$
 Üzemeltető: **Szekszárd-Paksi Vízi Társulat**
 Befogadó: Szekszárd-Bátai főcsatorna 23+472 jobbparti szelv.
 Mértékadó vízhhozam: $Q = 0,123 \text{ m}^3/\text{s}$
 Mederméretek: $a = 0,8 \text{ m}; \square = 1: 1,5$
 A torkolati belvízátemelő: az árok 0+100 –as szelvényében 2 db FLYGT CP 3127 MT 430 típusú búvárszivattyú $2 \times 67 = 134 \text{ l/s}$
 Vízhjogi üzemelesi eng.: 20.317/2001
 Vsz: "C"810 / 0608-10290

Fejlesztési javaslatok

A 18/2003.(XII.9.) KvVM - BM együttes rendelet szerint „ A települések ár - és belvíz veszélyeztetettségéről alapon történő besorolásáról” nyilvántartott települések között Őcsény község is szerepel, „C” - enyhén veszélyeztetett - kategóriába tartozó besorolással, mert mentesített ártéren helyezkedik el , és rendelkezik az előírt biztonságban kiépített védművel.

- Belvíz elvezetési feladatok:

A belvízelvezető csatornák környezetében (Ebes-Szombatta csatorna, Séd patak-Szekszárd-Bátai fcs. környezete, Kis-Duna csatorna, Henrik csatorna, Őcsény-Decsi határárok környezete), a drénezett területeken kialakuló belvizes foltok víztelenítésére szükséges a korábbi üzemi belvízátemelő szivattyútelepek jókarba helyezése és a gazdálkodók részéről összefogott üzemeltetése.

Szükséges az önkormányzati kezelésű (Ózsáki árok) és a még rekonstrukció előtt álló társulati kezelésű (Kis-Duna csatorna, Henrik csatorna) és KÖVÍZIG kezelésű csatornák (Szekszárd-Bátai fcs.) jókarba helyezése, belvízelvezető csatornák jókarba helyezése, valamint a dombvidéki vízfolyások síkvidéki , belvíz öblözetbe eső szakaszának (Tótvölgyi árok, Séd patak) rendszeres iszaptalanítása.

-Belvízöblözetben tervezett beépítések során figyelembe veendő előírások

- A település rendszeresen vízjárta területein csak korlátozott területhasználat engedélyezhető.
- A magas talajvíz állásos területeken tervezett épületeknél térszín alatti terek kialakítása nem javasolt.

A védművek, töltések oldalában tilos minden olyan tevékenység, amely a védmű állékonyságát veszélyezteti, a meglévő élővilágot megzavarja. Horgászállások csak a Vízügyi Igazgatóság és adott esetben a Nemzeti Park engedélyével helyezhetők el, kizárólag ideiglenes jelleggel.

- A **belvízelvezetés** valamint a **helyi vízkárok** enyhítése, kialakulásának csökkentése érdekében a fentiekén túl még az alábbi beavatkozások megvalósítása szükséges:

- Önkormányzati kezelésű belvízcsatornák és dombvidéki vízfolyások rendezése vízjogi engedélyes tervek alapján
- A település teljes egészére vonatkozó csapadékvíz elvezetési, vízrendezési engedélyezési terv elkészítése.
- Belterületi vízelvezető rendszerek, átjáró műtárgyak, kapubejárók, hidak hidraulikailag szükséges mértékű kiépítése
- A kellően kiépített vízelvezető képesség biztosítása, majd megóvása rendszeres karbantartással
- A belterületi zöldfelületek növelése a csapadékvizek lefolyásának lassítása érdekében
- Csapadékvíz a szennyvízcsatorna hálózatba nem vezethető be
- A kiemelt szegéllyel építendő parkoló felületekről és a szennyezéssel veszélyeztetett gazdasági területek belső útjairól az összegyűlő csapadékvíz csak környezetvédelmi műtárgyon (olaj-izsápfogó) keresztül vezethető a befogadóba.
- A vízfolyások és a vízbázisok közelében talajjavításra tözeget, vagy komposztot kell alkalmazni szerves trágya helyett
- A település csapadékvíz hálózatában összegyülekező vizet be kell vezetni a befogadóba, termőföldön történő elszikkasztása tilos.

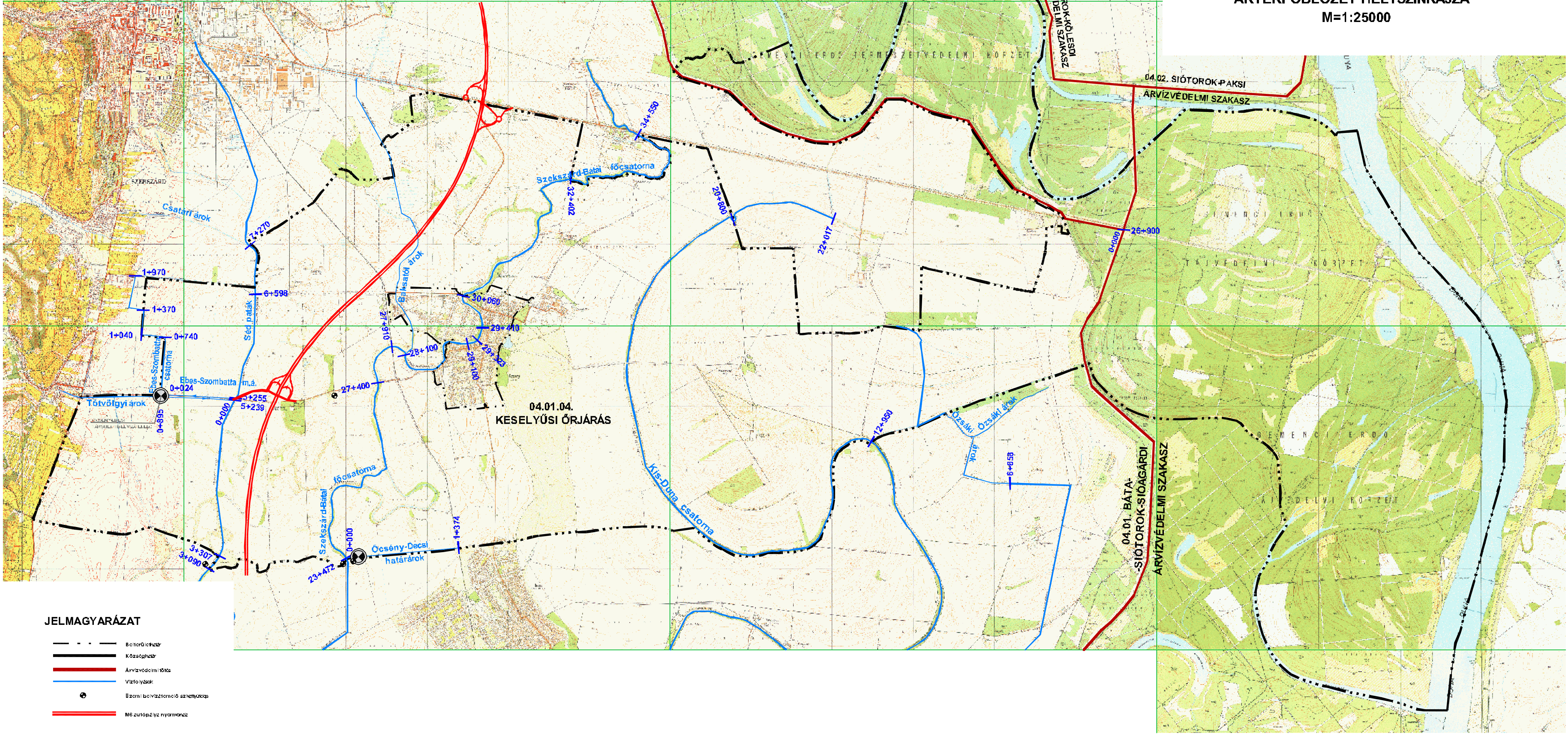
A jövőben szükségessé válik a település belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának ütemezetten történő megfelelő mértékű kiépítése, valamint a külterületi belvízelvezető csatornák rendezése, amelyre pályázati úton is lehetőség nyílik.

Rajzi mellékletek:

1. Belvízi öblözet helyszínrajza	M 1:25000
2. Ártéri öblözet helyszínrajza	M 1:25000

Készítette: Palotás Ferenc, Vízimérnöki tervező, vízügyi szakértő
VZ-T /17-0040; W-V-4/17-0040

ŐCSÉNY KÖZSÉG
ÁRTÉRI ÖBLÖZET HELYSZÍNRAJZA
M=1:25000

BELVÍZVÉDELMI ÖBLÖZET HELYSZÍNRAJZ
M=1:25000

04.01.04. KESELYÚSI ÖRJÁRÁS

04.01. BATA-SIÓTOROK-SIÓGÁRD

04.02. SIÓTOROK-PAKSI

JELMAGYARÁZAT

- Belterületi határ
- - - Község határ
- Árvízvédelmi határ
- • • • • Belvízvédelmi határ
- Belvízvédelmi határ
- Belvízvédelmi határ
- Vízfolyások
- • • • • Községi belvízszelvények
- • • • • Társulati belvízszelvények
- • • • • Drénkezelt területek

	Beltérőleltér
	Közföldhatár
	Árnyékvédelmi határ
	Belvízvédelmi határ
	Belvízrendszerek határa
	Vízfolyások
	Uzoni belvíztárolás szennytelepe
	Társulati belvíztárolás szennytelepe
	Dőrezereti területek
	MS autóbussz nyomvonal